

**Tervetuloa sivistyksen
ajankohtaistunnille
22.10.2025 klo 14–15!**

Teemana toisen asteen koulutus

Vielä pieni hetki – aloitamme klo 14.00!

Sivistyksen ajankohtaistunti

22.10.2025: teemana toisen asteen koulutus

Ajankohtaista lukiokoulutuksesta

erityisasiantuntija Kyösti Värri

Ajankohtaista ammatillisesta koulutuksesta

kehittämispäällikkö Maarit Kallio-Savela &
erityisasiantuntija Ilkka Eronen

Keskustelua toisen asteen koulutuksen ajankohtaisasioista

erityisasiantuntija Kyösti Värri & kehittämispäällikkö
Maarit Kallio-Savela

Ajankohtaista lukioskoulutuksesta

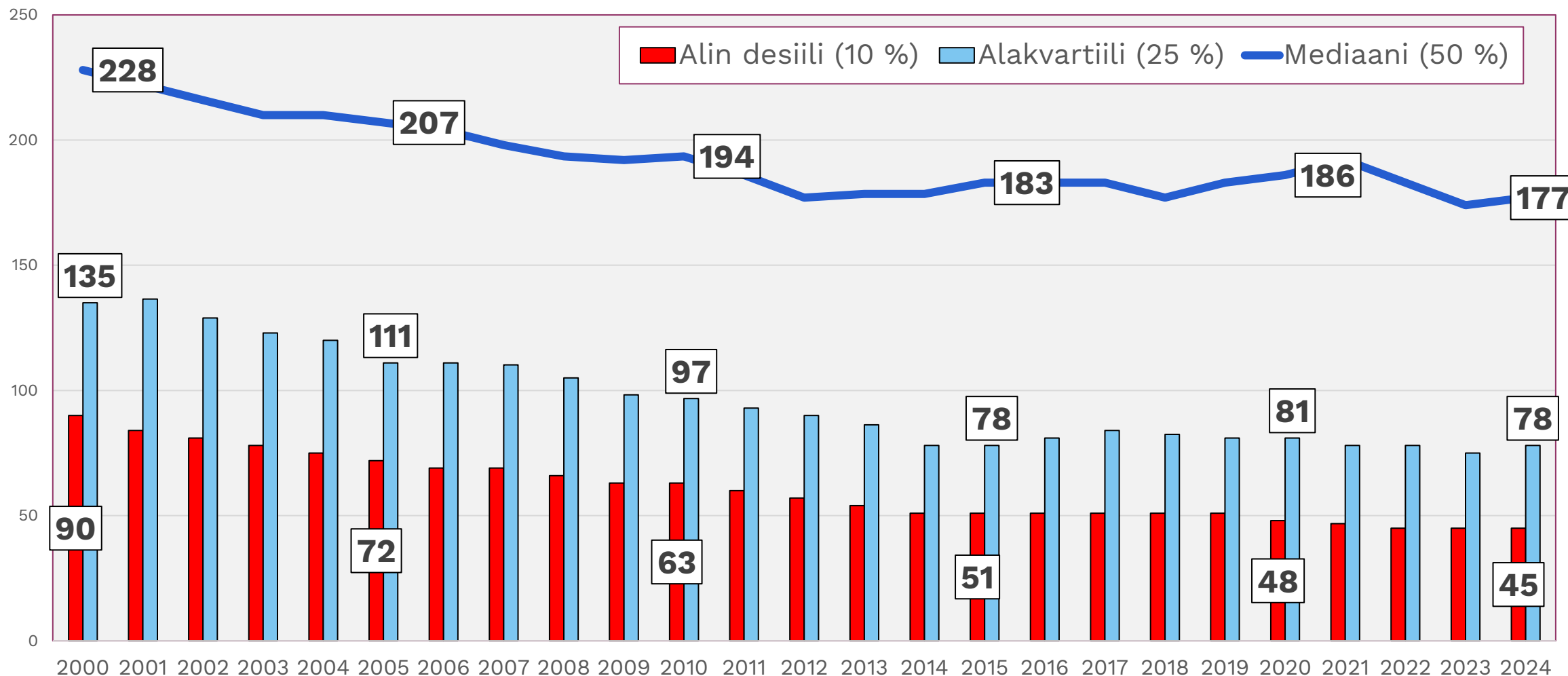
Kyösti Värri

X(Twitter): @KyostiVarri

LinkedIn: Kyösti Värri

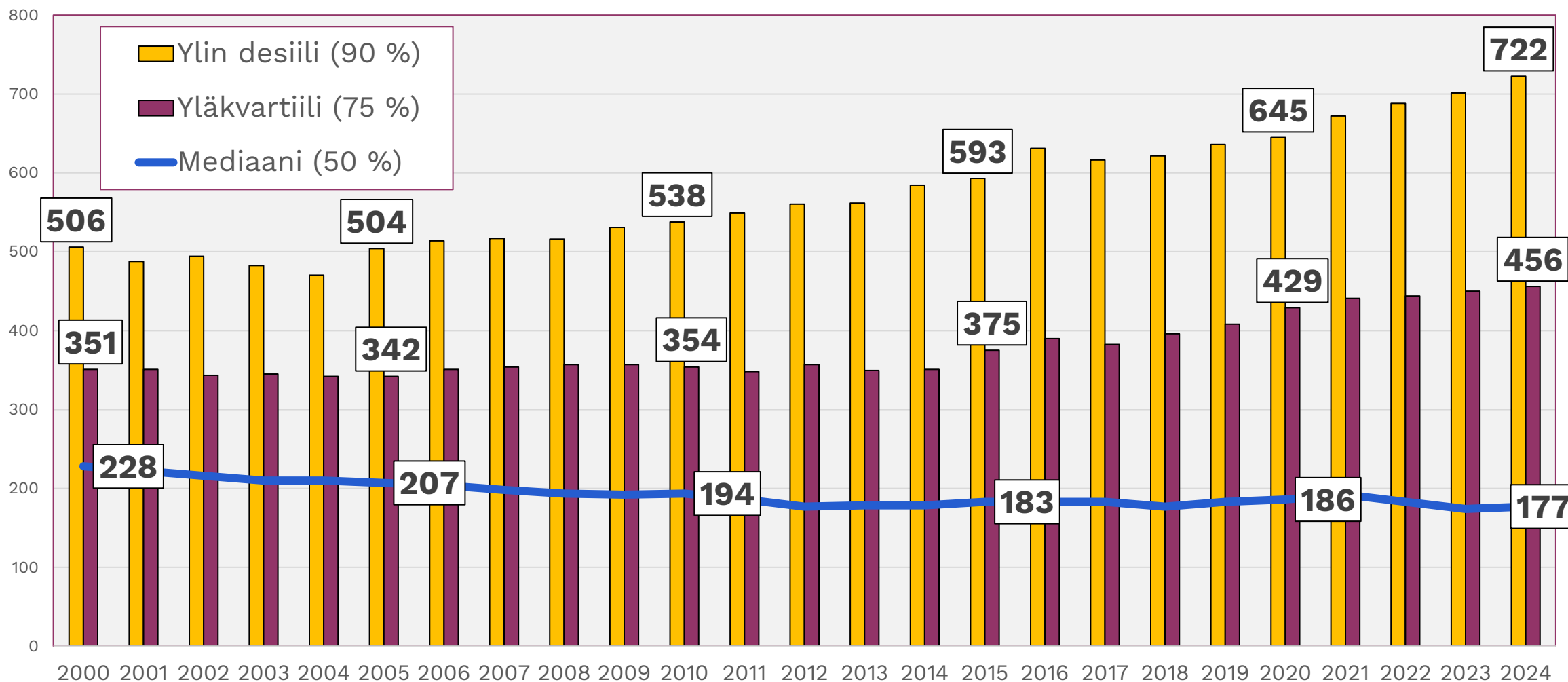
Keskikokoa pienemmät lukiot vuosina 2000–2024

Lukiokoulutuksen oppilaitosten^{*} opiskelijamäärän aladesiili, alakvartiili ja mediaani.

Keskikokoa suuremmat lukiot vuosina 2000–2024

Lukiokoulutuksen oppilaitosten^{*} opiskelijamäärän ylädesiili, yläkvartiili ja mediaani.

Hallituskausi ylittänyt puolivälin krouvin

Hallitusohjelman toteutus

- Englanninkielinen lukiokoulutus ja ylioppilastutkinto
- Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoe
- Oppimisen tuki ja erityisopetus
- Rahoitusjärjestelmä

1.1.2025

8/2026

S-2028

1.1.2025

S-2029

1.8.2025

8/2025

1.1.2026

2026–
2028

Hallituskausi ylittänyt puolivälin krouvin

Hallitusohjelman toteutus

- Englanninkielinen lukiokoulutus ja ylioppilastutkinto
- Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoe
- Oppimisen tuki ja erityisopetus
- Rahoitusjärjestelmä

Muu viranomaistyö

- Tutkintokoulutukseen valmentavan TUVA-koulutuksen kehittäminen
- Opiskeluperusteisella oleskeluluvalla opiskelevien kolmansien maiden kansalaisten lukuvuosimaksut

Lukiokoulutuksen rahoitus 2026

(lähde: hallituksen esitys 22.9.2025)

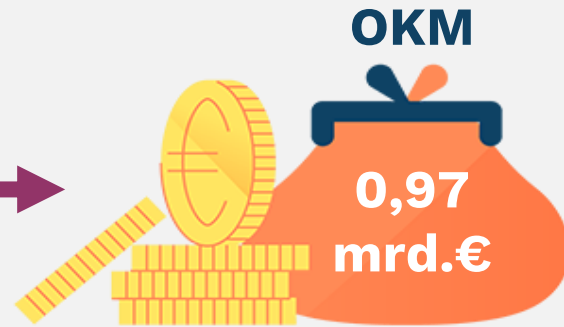
**Vahvistamaton
keskimääräinen
yksikköhinta 8 953,47
€/opiskelija**

Kuntien rahoitusosuus

607 209 000 €

n. 108,33 €/asukas

arvioluku 2026,
(asukasluku 31.12.2024:
5 605 317 asukasta)

- ✓ Jaetaan koulutuksen järjestäjille laskennallisin perustein
- ✓ Rahoitus yleiskatteellista

Valtion rahoitusosuus

361 165 000 €

**+ erikseen haettavat
avustukset: 0 €**

Kuntayhtymä

Kunta

Rekisteröity yhteisö tai säätiö

Kuntien ja kuntayhtymien lukiokoulutuksessa noin 87-88 % opiskelijoista

Lukiokoulutuksen opiskelijakohtainen rahoitusleikkaus

23 b §

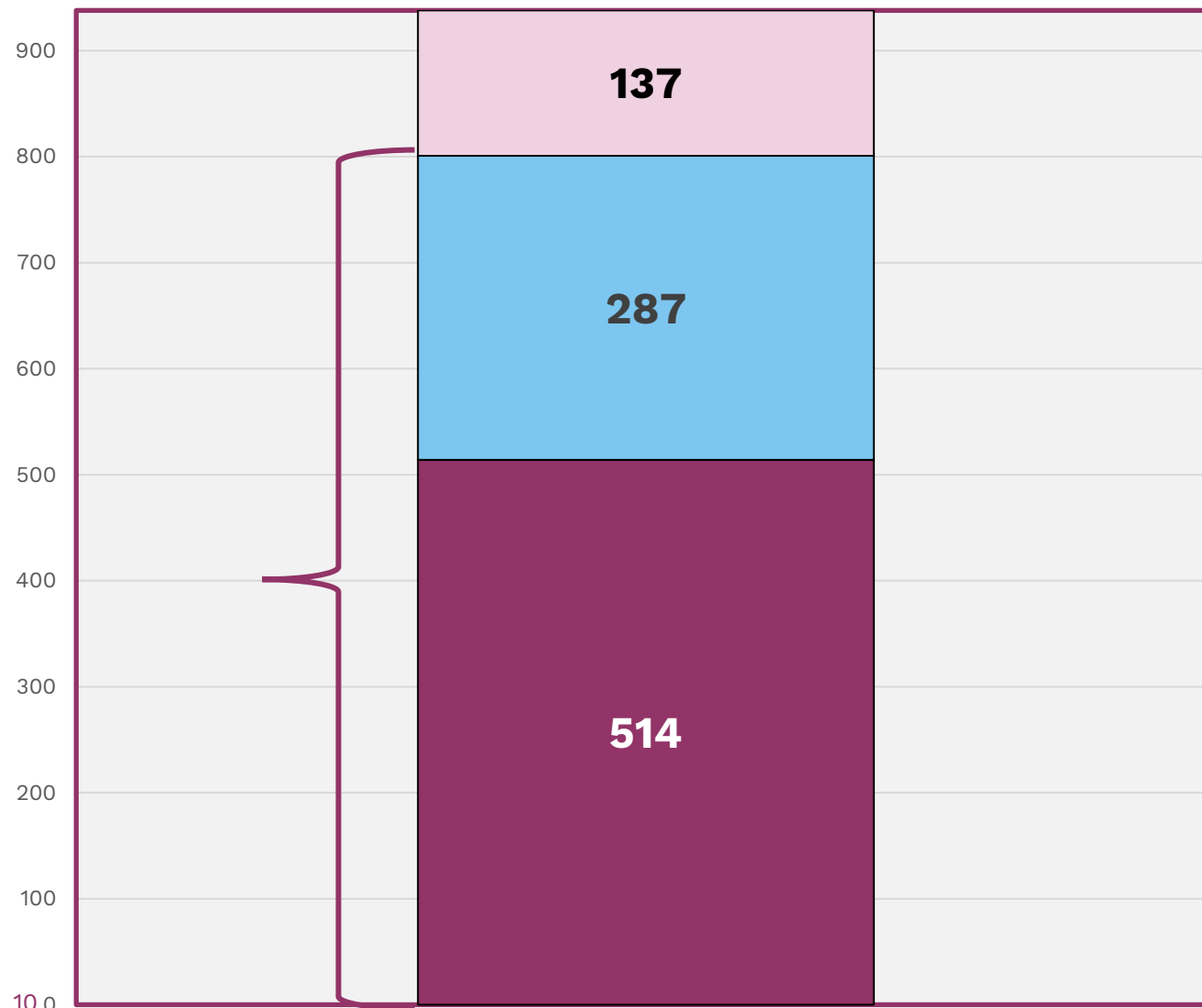
Keskimääräisestä yksikkö hinnasta tehtävät vähennykset

Laskettaessa edellä 23 §:n 1 momentin mukaisesti keskimääräisiä yksikköhintoja vähennetään vuosittain seuraavat euromäärät:

- 1) lukiokoulutuksen osalta 996,13 euroa;
- 2) taiteen perusopetuksen osalta 3,92 euroa.

Lähde: Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 1705/2009
(<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20091705>)

Lukiokoulutuksen rahoitus vuonna 2023 (milj. €)

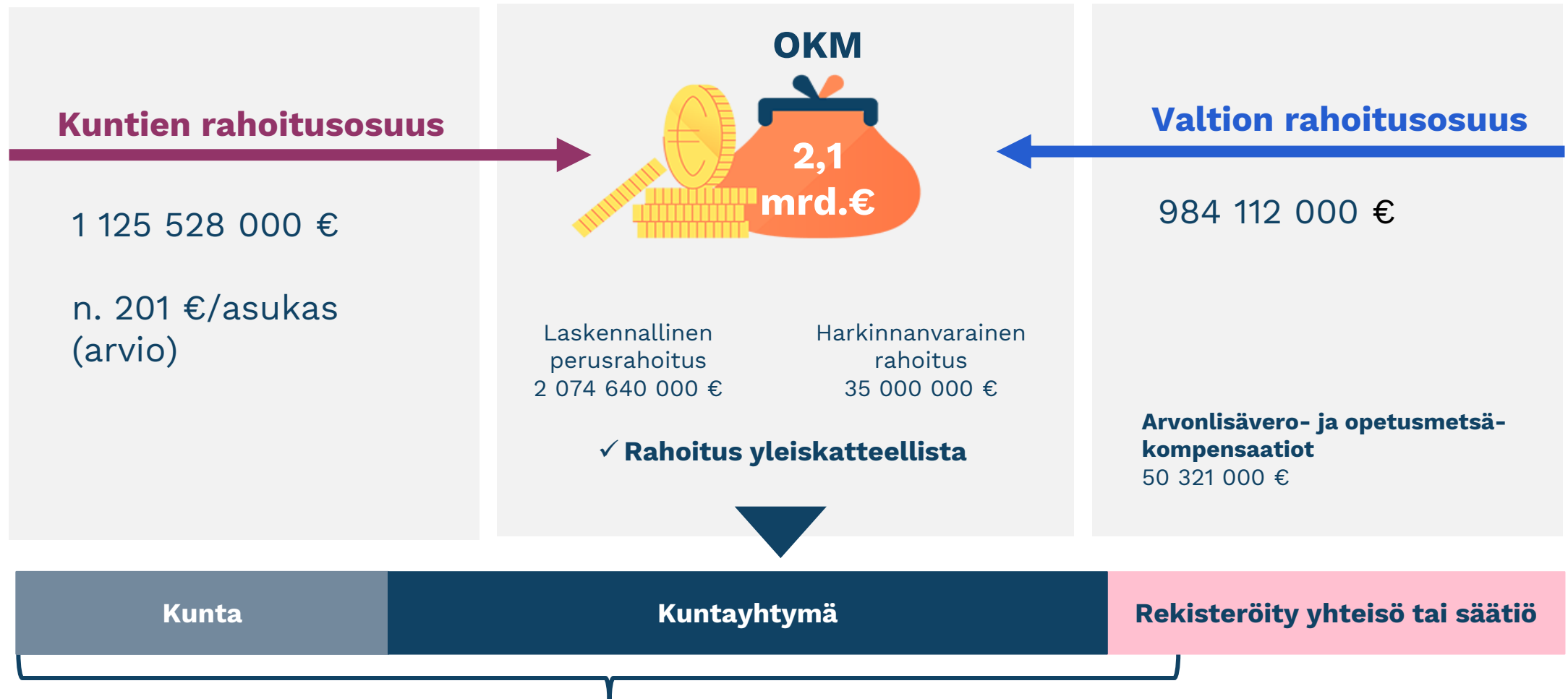
- Kuntien vapaaehtoinen lisärahoitus
- Valtion lakisääteinen rahoitusosuus
- Kuntien asukasperusteinen rahoitusosuus

Ajankohtaista ammattillisesta koulutuksesta

kehittämispäällikkö Maarit Kallio-Savela

Ammatillisen koulutuksen rahoitus 2026

(lähde VM TA 22.9.2025)

Kunnat-, kuntayhtymät ja kuntaomisteiset
osakeyhtiöt noin 80 %

Maarit Kallio-Savela 22.10.2025

KUNTA
LIITTO

Rahoitusjärjestelmän uudistus - keskeiset elementit

(lähde TAE 22.9.2025)

**Kuntien
rahoitusosuus**
1,1 mrd.€

**Valtion
rahoitusosuus**
1,0 mrd.€

Laskennallinen perusrahoitus

- perustuisi toteutuneisiin suoritteisiin
- oppivelvollisuuden (maksuttoman koulutuksen) ulkopuolella olevien osalta, enimmäismäärä

- Toteutuneet opiskelijavuodet 50 %
- Tutkinnon osat ja tutkinnot 30 %
- **Työllistyminen ja jatko-opiskelu 18 %**
- Opiskelijapalaute 1 %
- Työelämäpalaute 1 %

Harkinnan varainen
rahoitus

- Strategisen kehittämisen rahoitus
Järjestämiskustannukset ja muut välttämättömät tarpeet

Ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilu

Kokeilun tarkoituksena on selvittää, miten ammatillisen koulutuksen järjestämisluvien laajentamisella ja neuvottelumenettelyyn perustuvalla toiminnanohjauksella voidaan vahvistaa ammatillisen koulutuksen laatua, vaikuttavuutta ja saavutettavuutta. ([Laki toiminnanohjauksen kokeilusta 1077/2024](#))

- kokeilu alkaa 1.1.2026 ja päättyy 31.12.2033
- tavoitteena parempi vaikuttavuus ja laatu
- laajat **järjestämisluv** ja normiohjauksen purkaminen
- **tavoitteiden yhteensovittaminen ja koulutuksen järjestäjien ja OKM:n välinen vuoropuhelu**
 - neuvottelut ja sopiminen
- kokeiluun valitaan enintään 40 koulutuksen järjestäjää
- valinta haun ja lakiin perustuvan pisteytyksen perusteella
- Päätösten tavoitteellinen aikataulu marraskuun alussa
- ensimmäiset neuvottelut huhtikuussa

Hallituskauden loppusuora

Hallitusohjelman toimeenpano

- Ammatillisen koulutuksen rahoitusuudistus
- Toiminnanohjauksen kokeilu
- Oppimisen tuen uudistus
- Tilauskoulutus ja toisen asteen koulutuksen lukuvuosimaksut
- TUVAn kehittäminen ja oppivelvollisuuslain tarkentaminen

Tulevaan hallituskauteen valmistautuminen

- TUVAn kehittäminen ja oppivelvollisuuslain tarkentaminen
- Ammatillisen koulutuksen jatkuvaa oppimista ja työikäisten koulutustarjontaa valmisteleva työryhmä
- Ammatillisen koulutuksen vaativan erityisen tuen toimivuuden ja muutostarpeiden selvitys (selvityshenkilöt)

Oppimisen tuki ammatillisessa koulutuksessa

erityisasiantuntija Ilkka Eronen

Oppimisen tuen uudistuksen tavoitteet

- Opiskelijoiden hyvinvoinnin tukeminen
- Opintojen etenemisen edistäminen, tutkintoihin valmistumisen ja työllistymisen tehostaminen
- Tuen tarpeiden tunnistamisen tehostaminen
- Riittävät, oikea-aikaiset ja vaikuttavat tukitoimet
- Uudistus tukee osaltaan pyrkimystä parantaa ammatillisen koulutuksen vaikuttavuutta

Oppimisen tuki ammatillisessa koulutuksessa (L 1078/2024, voimaan 1.8.2026)

- **Oikeus oppimisen tukeen (63 §)**
 - Matalan kynnyksen tuki, johon on oikeus *kaikilla* koulutuksen osaamistavoitteiden saavuttamiseksi
 - Ennaltaehkäisevää, varhain annettua oppimisen tukea
 - Tukiopetusta, muuta opetusta ja ohjausta sekä matalan kynnyksen erityistä tukea
- Oppimisen tuen kokonaisuuden toteuttavat opetus- ja ohjaushenkilöstö yhteistyössä yhteisöllisen opiskelijahuollon sekä hyvinvointialueiden opiskeluhuoltopalveluiden kanssa
- **Oikeus erityiseen tukeen (64 §)**
 - Oikeus todennettujen vahvemman tuen tarvetta edellyttävien syiden perusteella, *säännöllistä tai pitkäaikaista*
 - Erityisopettajan antamaa erityisopetusta
 - Muuta opetusta ja ohjausta erityisopettajan konsultaation perusteella

Uudistuksen vaikutuksia koulutuksen järjestäjiin

- Koulutuksen järjestäjien on varauduttava lakimuutoksen voimaantuloon 1.8.2026
 - Järjestäjien tulee päivittää omat käytäntönsä ja ohjeistuksensa vastaamaan uutta lainsäädäntöä
 - Oppimisen tuen on oltava organisoitua, selkeän rakenteista toimintaa
 - Opetus- ja ohjaushenkilöstön yhteistyö
 - Oppimisen tuki korvaa nykyiset oppimisvalmiuksia tukevat opinnot (OPVA)
 - Erityisopettajan rooli korostuu erityisessä tuessa – henkilöstön riittävyys ja työn suunnittelu
- Opetushallitus tukee uudistuksen toimeenpanoa
- Yhteistyö hyvinvointialueiden kanssa tärkeässä roolissa

Lukio- ja ammatillisen koulutuksen ajankohtaisasioiden käsittely jatkuu sohvakeskusteluna

Valtionosuusrahoituksen leikkaus^(*) (milj. €): kolmansien maiden kansalaisten lukuvuosimaksut

	2026	2027-
Ammatillinen koulutus	10	15
Lukiokoulutus	2	3
Yhteensä	12	18

Toiminnanohjauksen kokeilu

Koulutuksen järjestäjä valmistautuu neuvotteluun

- Analyysi omasta toiminnasta ja strategisista tavoitteista
- Ehdotus strategisista ja toiminnallisista tavoitteista 4 vuodelle
- Indikaattorit tavoitteiden saavuttamisen kuvaamiseen

Yhteistyössä
sidosryhmien
kanssa

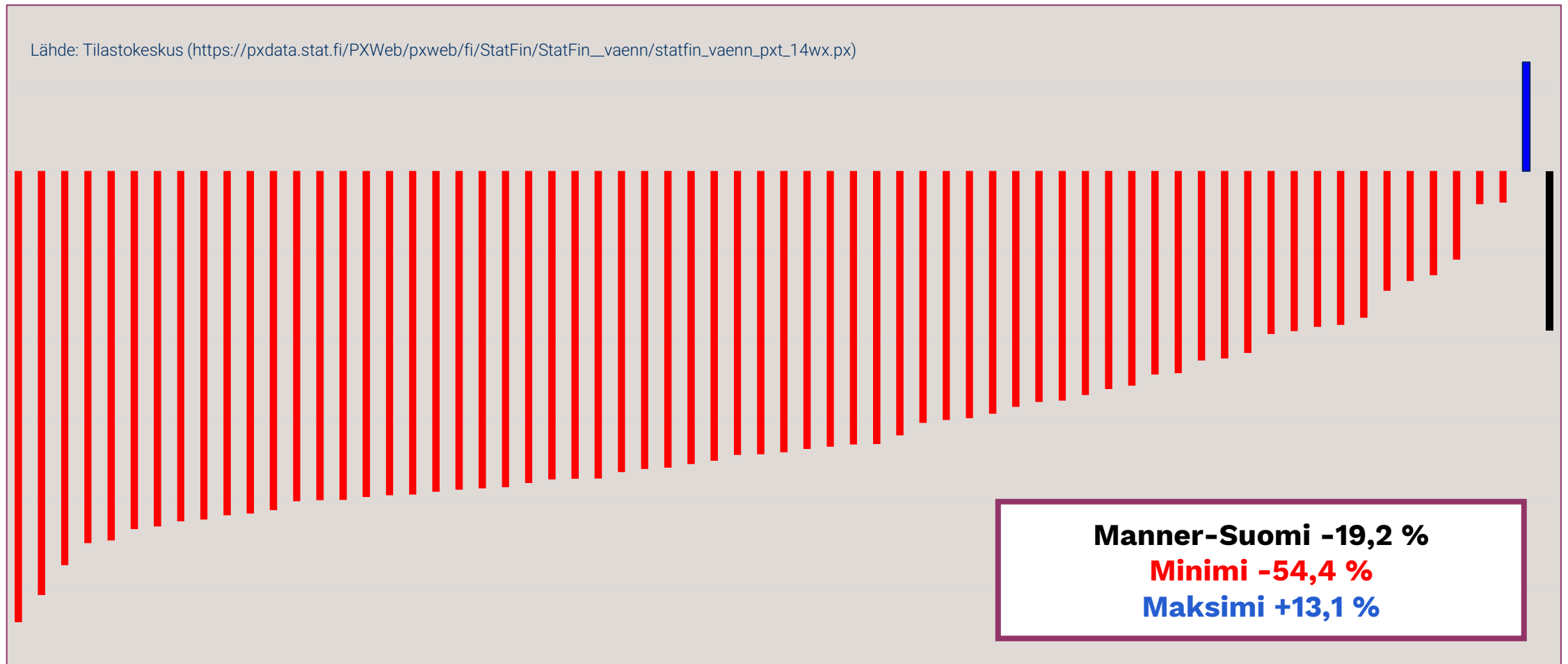

[Linkki sivulle, josta julkaisu löytyy](#)

Jäsen-, omistaja- ja oppilaitoksen sijaintikuntien sekä TE-alueiden osallistuminen

16-vuotiaiden määrän muutos 2024–2039

16-vuotiaiden ikäluokan koon muutos (%) 2024–2039 Manner-Suomessa seutukunnittain Tilastokeskuksen ennusteen 24.10.2024 mukaan.

Kiitos. Tack.

Kyösti Värri
050 431 1926

Maarit Kallio-Savela
050 437 0045

Ilkka Eronen
045 138 7389

Sähköposti: etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi
www.kommunforbundet.fi